

1. Ahmet Mithat Efendi, ---- serisinde yer alan öykülerinde sohbet havasında bir ifade tarzı geliştirir. Bu bağlamda olay örgüsünün akışını keserek gerekli gördüğü bir konuda uzun uzun açıklamalarda bulunur. Amacı okuyucuları eğlendirmek ve bilgilendirmek olduğu için geniş halk kitlesini bu yolla öykülerinin dünyasına çekmeyi hedefler. Sanat endişesine, yapmacık söyleyişlere düşmez.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yedigârlarım B) Şemsa
C) Letaif-i Rivayat D) Muhsin Bey
E) Hala Güzel

2. Evlilik kurumunun genç bir kızda oluşturduğu baskıyı işleyen *Ferhunde Kalfa*, kadın erkek ilişkilerini irdeleyen *Kadın İsterse*, *Niçin Aldatırlarmış* ve ev içi ilişkileri büyük bir canlılıkla çizen *Gönül Ticareti* modern Türk öykücülüğünün ilk ürünlerinde ağırlık verilen konuların neler olduğunu ortaya koymuştur.

Bu parçada eseri anılmayan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) İzzet Melih
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Hüseyin Cahit Yalçın

3. Tanzimat birinci dönemi sanatçısı olan Nabizade Nazım, *Esaret* adlı öyküsünde kölelik konusunu işlerken *Bahtiyarlık* hikâyesinde köye yönelişin ilk adımını atmıştır.

Bu cümledeki bilgi yanlışlığı aşağıdakilerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) Nabizade Nazım birinci dönem değil ikinci dönem sanatçısıdır.
- B) *Esaret* hikâyesinin konusu kölelik değil, kıskançlıktır.
- C) Sözü edilen eserler *Zehra ve Karabibik*'tir.
- D) *Bahtiyarlık* ve *Esaret* öyküleri Ahmet Mithat Efendi'ye aittir.
- E) Nabizade Nazım öykü türünde eser vermemiştir.

4.

Servetifünün Dönemi'nde yazmış olduğu küçük ve büyük (uzun) hikâyeler ile türün romandan ayrılarak müstakil hâle gelmesinde önemli katkılarda bulunur. Kimi hikâyelerinde uzun tamlamalarla örülmüş yer yer sanatlı yer yer şiirsel bir üslup görülmekteyse de romancılığıyla eş değer nitelikte realist öykünün örnekleri onun kaleminden çıkar. Onun hikâye ve romanda başarılı olmasının asıl sebeplerinden birisi ise *Hikâye* isimli çalışmasından da anlaşılacağı üzere, türün Batı'daki örneklerini iyi tanımış olmasıdır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Recaizade Mahmut Ekrem
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Sami Paşazade Sezai

5.

Servetifünûn hikâyesi ile ilgili,

- I. Olaylar genellikle İstanbul'da geçer, bazı hikâyelerde ise mekân olarak Anadolu seçilir.
- II. Hikâyelerde hem çevre tasviri hem de kahramanların psikolojik tahlilleri öne çıkar.
- III. Teknik bakımdan kurguda ve üslupta acemilikler görülür.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

6.

Tanzimat Dönemi'ndeki değişimler, doğal bir şekilde kenttin sosyal yaşamını da derinden etkiledi. Özellikle Beyoğlu'nda yaşayan yabancıların hayat tarzı İstanbul halkı üzerinde etkisini gösterdi. Bu dönemde Beyoğlu, meyhaneleri, kahvehaneleri, tütüncü dükkânları ve tiyatrolarıyla eğlence merkezi hâline geldi. Rum, Ermeni ve Yahudi kızları kantolar söylemekte; Beyoğlu'nun yanı sıra Şehzadebaşı ve Gedikpaşa'da da tuluattan çağdaş tiyatroya kadar bütün gösteriler kumpanyalarca sahnelenmekteydi. Toplumun eğlence alışkanlıklarıyla zevkleri de değişiyordu. Yalnızca saray çevreleri ve zenginler değil, orta hâlli aileler de Batı tipi lüks tüketime yöneldi. Evlerin iç dekorasyonu değişti; masa, sandalye ve koltuk gibi eşyalar evlere girmeye başladı. Yine bu dönemde yazlık ve kışlık âdeti başladı. Tüm bu değişim, eserlerde de izlenir oldu.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Sanat – Zanaat ilişkisi
- B) Siyasetin sosyal yaşama etkisi
- C) Birey – devlet ilişkisi
- D) Zihniyet değişimi
- E) Ekonominin gelişmesi

7.

(I) Divan edebiyatımızın mesnevilerini, halk edebiyatımızın halk hikâyelerini bir kenara bırakırsak Batılı anlamıyla öykü, bize Tanzimat edebiyatı ile gelmiştir. (II) Çeviri ile başlayan bu süreç, taklitler ile devam ederek gelişmiş ve kimliğini kazanarak günümüze gelmiştir. (III) Türk edebiyatında öykü alanındaki yerli ürünleri, Ahmet Mithat 1870'te basılan *Kıssadan Hisse* ve *Letaif-i Rivayat* adlı öykü kitapları ile vermiştir. (IV) Batılı anlamda ilk öykü örneklerini ise *Küçük Şeyler* adlı eseriyle Tanzimat'ın ikinci kuşak sanatçısı Sami Paşazâde Sezai ortaya koymuştur. (V) Namık Kemal ve Şinasi ise yetkin öyküleriyle çitayı ileri taşımışlardır.

Tanzimat'ta hikâye türünün gelişimiyle ilgili olarak numaralı yerlerin hangisinde bir bilgi yanlış söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sabahtan akşama kadar Boğazı bir baştan bir başa gezerek, vapurla iskele iskele dolaşarak işte hayatının işe yarayan kısmını geçirmiş, şimdi arkasında boş bir mazi, önünde yine boş bir istikbal ile hayatının tek bir teranesine terceman olmaktan usanan sarı boruyu ara sıra takarrüb eder idi. Şimdi ne oluyor? Yirmi sene... Bu yirmi senenin içinde yirmi günlük vukuat yoktu. Aman Yarabbi! Bu uzun seneler şuracıkta nasıl geçmiş idi! Evvelleri bundan o kadar sıkılmış idi. Zaten o hiçbir zaman kendisi için âdi hayatın fevkinde bir şey tasavvur etmemişti. Ta çocukluğundan beri zevkleri sade, emelleri ufak idi.

Servetifünun Dönemi hikâyesinden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karamsarlık konusu metne hâkimdir.
- B) Genellikle uzun cümleler kurulmuştur.
- C) Anlatılan kişinin ruhsal durumu tüm incelikleriyle ortaya konmuştur.
- D) Romantizm akımının izleri yoğun olarak görülmektedir.
- E) Üçüncü kişili anlatım tercih edilmiştir.

9.

Modern Türk hikâyesi ---- ile başlar. Bu eserden önce yayımlanan Müsamerefname'deki bazı kısa metinleri, Ahmet Mithat Efendi'nin ---- kısa hikâyeleri türün hazırlayıcısı olarak kabul edebiliriz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Karabibik - Kıssadan Hisse* 'sindeki
- B) *Letaif'i Rivayat - Küçük Şeyler* 'indeki
- C) *Esrar-ı Cinayât - Muhsin Bey* 'indeki
- D) *Sergüzeşt - Süleyman Musûlî* 'sindeki
- E) *Küçük Şeyler - Letaif'i Rivayat* 'ındaki

10. **Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?**

- A) İlk öykü örnekleri, Ahmet Mithat Efendi'nin *Letaif-i Rivayet* ve *Kıssadan Hisse* adlı eserleridir.
- B) Batılı anlamda ilk güçlü gerçekçi hikâyeleri Samipaşazade Sezai yazmıştır.
- C) Tanzimat Dönemi'nin ilk edebî hikâye örneklerini Namık Kemal *Cezmi* adlı kitabıyla vermiştir.
- D) Tanzimat ilk dönem hikâyecileri halkı bilinçlendirmek istedikleri için "Sanat toplum içindir." düşüncesini benimsemiştir.
- E) Emin Nihat, Ahmet Mithat gibi Tanzimat yazarları öykülerinde halka; Recaizade Mahmut Ekrem gibi yazarlar da aydın kesime seslenmeyi tercih etmiştir.

11.

(I) Halit Ziya Uşaklıgil Servetifünun'un hikâye alanında en yetkin ismidir. (II) Maupassant tarzında yazdığı hikâyeleriyle ilk modern hikâyecimiz kabul edilir. (III) Hikâyelerinde halktan kişileri başarılı ruh tahlilleriyle anlatmıştır. (IV) Romanlarına göre daha sade bir dil kullanmıştır. (V) Toplumsal konulara ağırlık verip romantizm çizgisinde hareket etmiştir.

Yukarıda numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

Aşağıdaki eserlerden hangisi Batılı anlamda yazılmış ilk modern hikâyedir?

A) *Mai ve Siyah*

B) *Eylül*

C) *Hasan Mellah*

D) *Küçük Şeyler*

E) *Cezmi*

13.

- I. Kahramanların genellikle tek yönlü olması
- II. Tesadüflere çokça yer verilmesi
- III. Yazarların kişiliğini gizlememesi

Numaralanmış ifadelerden hangisi Tanzimat öykülerinde romantizmin etkisi olarak görülebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

14.

Yazarlığa hikâye yazarak başlayan sanatçı, bazen adapte hikâyeler yazarken bazen de güldürücü, acıklı ve meraklandırıcı unsurlar da kullanır. *Letaif-i Rivayat* eseri yirmi beş cüzden oluşur. Dilde sadeleşmeyi savunmuş, hikâyelerini halkın anlayabileceği bir dille yazmaya gayret etmiştir. Öykücülüğü, halk öykücülüğünden Batı tarzı öykücülüğüne geçiş olarak kabul edilebilecek bir anlayışın ürünüdür. Onun öykülerinde bir hayli teknik kusurlar görülür. Vakanın düzenli planlanmadığı, alakasız geriye dönüşler veya açıklamaların ortaya çıktığı vakanın sık sık bölünerek kişisel değerlendirmelerin yapıldığı, meddah ve halk hikâye anlatıcı geleneğinin öykülerinde kullanıldığı görülür.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem
- B) Refik Halit Karay
- C) Nabizade Nazım
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Ahmet Hikmet Müftüoğlu

15.

“Edebiyat ile ideolojiden, karşılıklı ilişki kurulabilecek iki ayrı fenomenmiş gibi bahsetmek, bir anlamda bayağı gereksiz bir şeydir.” diyerek edebiyat eserinin, eseri meydana getiren yazardan, yazarın dünya görüşünden, maruz kaldığı baskılardan bağımsız düşünülmemeyeceğini dile getirir. Siyasal ideolojinin edebî esere kesin bir biçimde nüfuz ettiğini söylemek mümkün olmasa bile edebî eserin ideolojik planda kullanılmaya uygun olduğunu iddia edebiliriz. Edebî dilin esnekliği ve anlatım olanakları, modern çağdan itibaren devletler, siyasiler ve aydınlar tarafından yararcı bir tarzda kullanılmıştır.

Edebiyat eleştirmeni Eagleton'ın bu sözleriyle Tanzimat Dönemi hikâyesinin aşağıda verilen hangi özelliği arasında bir bağ kurulamaz?

- A) Eski edebiyatı yıkmak ve sosyal yaşamla geniş ölçüde ilgili yeni bir edebiyat getirmek isteği
- B) Sade dile ve halk Türkçesine değer vererek halka halk diliyle hitap edebilmek arzusu
- C) Vatan sevgisi, milliyet duygusu, hürriyet aşkı gibi idealleri halka benimsetmek
- D) Özellikle Fransız edebiyatından etkilenecek edebiyata yeni türler getirmek düşüncesi
- E) Halkı aydınlatma yoluna yazılacak yapıtların özellikle realizmin ve natüralizmin etkisinde oluşmasını sağlamak

16. Tanzimat Dönemi'nin ilk öykücülerini olan Ahmet Mithat ve Emin Nihat'ın metinlerinde eski tarz öykülemenin kimi izleri açıkça görülür. Meddah tipi bir anlatıcının varlığı, bunların içinde en belirgin olanıdır. Bu öykülerin özgün yanlarının da bulunduğunu gözden uzak tutmamak gerekir. Bununla birlikte, kişilerin psikolojik yönleri üzerinde durulmaması, olayların ve çevrenin ayrıntılı verilmemesi bu ilk denemelerin karakteristik özellikleridir. Recaizade Mahmut Ekrem ve Nabizade Nâzım'ın eserleriyle birlikte öykü türü insanın iç dünyasına yönelmeye başlar.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hikâye türünün ilk örnekleri Batı edebiyatını taklitten kurtulamamıştır.
- B) Recaizade Mahmut Ekrem ve Nabizade Nazım'ı Türk edebiyatının öncü hikâyecilerinden ayıran temel noktalardan biri insana bakış tarzıdır.
- C) Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk öykü yazarı Ahmet Mithat Efendi'dir.
- D) Tanzimat Dönemi'nin ilk öykücülerini olan Ahmet Mithat Efendi ve Emin Nihat halk hikâyesi geleneğini sürdürmede başarılı olmuşlardır.
- E) Recaizade Mahmut Ekrem ve Nabizade Nazım, Türk hikâyeciliğinde realizm ve naturalizm akımının öncüleri olmuştur.

17.

Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Edebiyatıcedide, Nabizade Nazım'ın yol göstermesiyle Servet-i Fünun dergisi etrafında toplanan gençlerce yürütülen bir harekettir.
- B) Alışılmışın dışında söz dizimin kullanıldığı roman ve hikâyede Batı teknikleri yakalanmıştır.
- C) Bu dönem sanatçıları roman ve öyküde realizm ve natüralizmden etkilenmişlerdir.
- D) Sanatçılar, roman ve hikâyelerinde kendi hayatlarından kesitler aktarmışlardır, kahramanları yoluyla duygu ve düşüncelerini anlatmışlardır.
- E) Romanda İstanbul sınırlarında kalan mekân unsuru hikâyeler yoluyla İstanbul dışına çıkmıştır.

18.

Bir de Hasan Pehlivan arabayı durdurup "Hanım kız kardeş gideceğimiz bağ şurada, sol taraftadır; fakat araba işlemez. Artık orasını da yaya gidelim." diyerek ve arabacıyı savarak caddenin sol tarafına doğru caddeden tebaüde başlarlar ve bin sekiz yüz, bin ve bin iki yüz hatve kadar gittikten sonra bir büyücek badem ağacının altına vararak Hasan Pehlivan "Hanım abla, yorulduk değil mi? Biraz burada oturmalıyız." demesi üzerine ağacın dibinde otururlar.

İşte burada zavallı Ayşe'nin yürekçiği oynamaya başlar. Bu işin hayırlı bir iş olmadığını anlar.

Sanki Hasan Pehlivan'ın yüreği oynamaz mı? Beş kat daha. Ancak pehlivan gözlerini kadına dikmiş, ayırmak ihtimali yok. Kadın kaşlarının altından pehlivanın yüzüne bakar ki herifin gözleri hâlâ kendisinde. Derhal gene önüne eğer.

Ahmet Mithat Efendi'nin *Yeniçeriler* hikâyesinden alınan metnin dil ve anlatım özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım, hâkim bakış açısıyla yapılmıştır.
- B) Deyime yer verilmiştir.
- C) Anlatıcı hikâyeyi kesip kişisel görüşlerini belirtmiştir.
- D) Tahkiye etme tutumu söz konusudur.
- E) Yabancı sözcüklere yer verilmiştir.

19.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Tanzimat Dönemi'nde hikâye yazan sanatçılardan biri değildir?

- A) Sami Paşazade Sezai
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Abdülhak Hamit Tarhan
- D) Nabizade Nazım
- E) Recaizade Mahmut Ekrem

20.

- I. *Muhsin Bey*
- II. *Zavallı Kız*
- III. *Letaif-i Rivayat*
- IV. *Küçük Şeyler*

Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi numaralanmış eserlerden herhangi biriyle eşleştiremez?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Şemsettin Sami
- C) Nabizade Nazım
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Sami Paşazade Sezai

21. *Bu Büyük Adam Kimdir?* hikâyesi bir çocukluk hatırasının hikâyeleştirilmesiyle şekillenmiştir. Bir çocuk olan hikâye kahramanı, sokakta dikkatini çeken bir kişinin hâl ve tavrındaki farklılığı Fransızca derslerinde okuduğu kitabın etkisiyle büyük adamlara mahsus bir özellik olarak düşünür ve zihninde o kişiyi bir kahraman olarak yaşatmaya başlar. Rastladığı bir kavga sahnesi dahi bu düşüncesini, zihnindeki kurguyu bozamaz. Bu dünya, yıllar sonra bir tütüncünün gerçeği ifadesine kadar sürer. Bu büyük adam; gerçekte okuma yazması olmayan, sıradan biridir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen *Bu Büyük Adam Kimdir?* adlı hikâye aşağıdaki eserlerin hangisinde yer alır?

- A) *Pandomim* 'de B) *Müsameratname* 'de
C) *Küçük Şeyler* 'de D) *Kıssadan Hisse* 'de
E) *Letaif'i Rivayat* 'ta

22. (I) Tanzimat edebiyatı boyunca romanın gölgesinde kalan hikâyeye, Servetifünun sanatçıları önem vermiş ve teknik yönü sağlam hikâyeler ortaya çıkarmıştır. (II) Bu dönem hikâyelerinde realizm ve natüralizm etkili olan iki edebî akımdır. (III) Tanzimat Dönemi'nde başlayan ilk hikâye örneklerindeki teknik kusur bu dönem hikâyelerinde pek görülmez. (IV) Bu dönemde sağlam bir teknikle sosyal amacı önceleyen hikâyeler yazılmıştır. (V) Edebî topluluk olarak kendilerine sanatsal hedefler koyan Servetifünun sanatçıları ilk olarak Tanzimat hikâyesinin hatalarına düşmeyerek bu türde modern hikâyenin başarılı örneklerini vermişlerdir.

Servetifünun hikâyelerinin genel özelliklerini anlatan bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Türk edebiyatında modern öykücülüğe geçişte Giritli Aziz Efendi'nin *Muhayyelat-ı Aziz Efendi* ile Emin Nihat'ın *Müsameretname*'si klasik öykü çizgisindeki değişimin ilk örnekleri sayılsa da ilk yerli ürünleri, 1870'te basılan *Kıssadan Hisse* ve *Letaif-i Rivayat* adlı öykü kitapları ile ---- vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şemsettin Sami B) Ahmet Mithat Efendi
C) Nabizade Nazım D) Samipaşazade Sezai
E) Namık Kemal

24.

Kediler hikâyesinde, araları evdeki kediler yüzünden açılan karı kocanın yaşadıkları mizahi bir tarzda ele alınır. Kadının kedilerine olan aşırı sevgisi yüzünden otuz üç sene önce edebî muhabbete, sonsuz sevgiye dair verilen sözler geride kalmış, evlilikleri bozulma noktasına gelmiştir. Adam, karısına son olarak “ya ben ya kediler” diye sorduğunda aldığı cevap “kediler” olmuştur ve bu yüzden evden gitmekten başka çaresi kalmamıştır. Koca, kendi kendine düşünür, kadınların kibirli, vefasız, nimet bilmeyen bu hayvanın tarafında olmalarını, birbirine olan benzerliklerini düşünür. Hikâye, adamın maddi imkânsızlıkları yüzünden tekrar evine dönmesiyle biter.

Bu parçada hakkında bilgi verilen *Kediler* adlı hikâye aşağıdaki eserlerden hangisinde geçmektedir?

- A) *Letaif-i Rivayafta* B) *Küçük Şeyler*'de
 C) *Müsameratname*'de D) *Kıssadan Hisse*'de
 E) *Pandomim*'de

25.

Kadınlar Vaizi adlı eseri vaaz hocası olan Şeyh Küçük Efendi'nin ve onu çok seven kadınlardan oluşan cemaatinin portrelendiği bir anekdot öyküsüdür. Mahalle kadınları, Şeyh Küçük Efendi'ye dinî sebeplerle değil, büyük oranda görünüşüyle ilgili olarak ilgi duymaktadır. Şeyh Efendi'nin iri vücuduna, ilginç kıyafetlerine hayrandırlar. Camide bol bol dedikodu yapmakta, dinî bir yer olan camiye, bir dedikodu mahalli gibi kullanmaktadırlar. Camiye çocuklarını getirmekte, hocaefendiyi dinlemektense sohbeti tercih etmektedirler. Şeyh Küçük Efendi'nin iç dünyasına nüfuz edemeyen, tamamen görünüşüne yönelmiş tasvirlerin ve onun kadınlardan oluşan cemaatinin birbirleriyle konuşmalarının aktarıldığı bu öykü, bir bütünsellik taşımamaktadır. İçinden bazı bölümler çıkartılsa veya tersine öyküye bazı anekdotlar eklense öyküde bir değişme olmayacaktır.

Bu parçada sözü edilen öykünün yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Rasim
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- E) Mehmet Rauf

26.

Eski bir cübbesi, perişan dolanmış bir sarığı, yanaklarından hafifçe kayarak çenesine biraz uzunca kalan seyrek ve kumral bir sakalı vardı. Hiç güzel değildi fakat elbette çirkin de değildi; sonra çekingen, yanaklarına ufak bir pembe renk getiren utangaç hâlinde öyle bir sevimlilik vardı ki insan onu çirkinlikten uzak ve güzellikle çok yakın farz etmek isterdi.

Halit Ziya Uşaklıgil'in *Aşka Dair* hikâyesinden alınan yukarıdaki parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çözüm bölümüne ait özellikler taşımaktadır.
- B) Hikâye kişisi fiziksel ve ruhsal olarak betimlenmiştir.
- C) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- D) Estetik haz veren özelliktedir.
- E) Hâkim bakış açısıyla anlatım yapılmıştır.

27. Şimdi karısına ne kadar bağlı, bundan ne kadar uzak olduğunu anlıyordu. Bunu anlayabilmekten şu dakikaya kadar kendisini bu aşağılık çukurundan dışarıya atacak, bütün varlığını ailesine adamak için eşinin ayaklarına düşecekti. Bu karıyı eşinin üzerine yürüyor görünce gözleri bulandı, bir yıldırım hızıyla kapıyı açarak içeri girdi, o kadını demir pençelere benzeyen güçlü elleriyle omuzlarından tuttu. O vakit hafifçe, elinin tersiyle bu kadını itti, eşine dönerek iki ellerinden tuttu. Bir yakarış bakışı içine bütün o güne kadar yapılmış olan hataların bağışlanması ricasını koyarak:

— Beni bağışla meleğim, ben yalnız seni seviyorum ve yalnız senin olacağım! dedi.

Bu hikâye parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Benzetmeye başvurulmuştur.
- B) Anlatımda gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.
- C) Kahramanlar günlük dille konuşturulmuştur.
- D) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- E) Bir kocanın eşine dönüş anı anlatılır.

28.

Aşağıdakilerin hangisinin hikâye türünde eseri yoktur?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Sami Paşazade Sezai
- C) Nabizade Nazım
- D) Namık Kemal
- E) R. Mahmut Ekrem

29. — Hah şöyle! Yola gel. Lâkin valide hanım vallahi canım pek sevdi. İşte ben de gencim, hem de evlenmek hevesindeyim. Sizin Cellât baba beni kendine damat etsin. Hazır sözü açtık, gel şu pazarlığı kesiverelim. İşte kolumda bir gümüş pazubent var. Şunu nişan vereyim.

Validesi yeniçeri ile konuşur iken kız aralık buldukça Hüsnü'nün yüzüne bakar ve yüzüne baktıkça kendisini kaybederek zahir-i hâlimden dahi görülür idi ki bîçarenin yüreği su gibi Hüsnü'ye doğru akar.

Ama diyeceksiniz ki yeniçeri zamanında bir kızın bu dereceye kadar cür'eti mümkün müdür? Acaip! Yeniçeri zamanı olmakla yüreklerin hissi başka bir hâlde bulunmak olabilir mi? Yeniçeri asrı hükm-ü tabiatı da değiştirmiş mi idi? Kız yalnız buna cür'et değil, bakınız daha nelere cesaret eyledi...

Letaif-i Rivayat

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Olayın akışı kesilerek yoruma yer verilmiştir.
- B) Öyküleme ve diyalog tekniğine baş vurulmuştur.
- C) Anlatım hakim bakış açısıyla yapılmıştır.
- D) Yabancı sözcük ve tamlamalar kullanılmıştır.
- E) Çatışma yanlış Batılılaşma üzerine kurulmuştur.

30. I. *Bir Yazın Tarihi*nden sonra gelen ikinci öykü kitabı *Solgun Demef*'te insan psikolojisinin derinliklerini son derece ustaca ele alıp işlemiştir. (Halit Ziya Uşaklıgil)
- II. İçinde yirmi iki küçük hikâye barındıran *Haristan ve Gülistan* adlı eserinde mensur şiir ve monolog tarzlarına da yer vermiştir. (Ahmet Şuayb)
- III. Yirmi iki hikâyeden oluşan yapıtına adını veren *Hayat-ı Muhayyel* hikâyesini Edebiyatıcedide sanatçıların aileleriyle birlikte Yeni Zelenda'ya göç etme düşüncesi üzerine yazmıştır. (Hüseyin Cahit Yalçın)
- IV. *Bir Aşkın Tarihi*nde saplantılı aşıklar Güzin ve Macit'in hikâyesini anlatan sanatçı aslında ölüme dek hep aşkı anlatmıştır. (Mehmet Rauf)
- V. *Kadınlar Vaizi* hikâyesinde cahillikleriyle öne çıkan kadınların camide dedikodu etmeleri gibi durumlarını ironik biçimde anlatmıştır. (Hüseyin Rahmi Gürpınar)

**Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle
ayraç içinde verilen sanatçı uyuşmamaktadır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

31. Onun edebî hayatına en büyük etkiyi, annesini erken yaşlarda kaybetmesi yapmıştır. Gençlik yıllarında Edebiyat-ı Cedide'ye katılmayıp Ahmet Mithat Efendi tarzını sürdüren ara gruba ait zevki devam ettirmesinde anneannesinin gözetiminde aldığı eğitim büyük rol oynamıştır. *Kadınlar Vaizi*, *Melek Sanmıştım Şeytanı*, *Katil Buse* ve *Gönül Ticareti* hikâyeleri hep bu etkiyi yansıtmaktadır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem
- B) Nabizade Nazım
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D) Ahmet Rasim
- E) Samipaşazade Sezai

32.

Batılı anlamda ilk ---- Tanzimat'la başlar. İlk yerli örnekler Ahmet Mithat Efendi'nin *Letaif-i Rivaya*'dır. Türün ilk modern ve Batılı anlamda örneği ise ----

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırayla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) roman – *Mai ve Siyah*'tır.
- B) öykü – *Küçük Şeyler*'dir.
- C) tiyatro – *Şair Evlenmesi*'dir.
- D) roman – *Eylül*'dür.
- E) tiyatro – *Celalettin Harzemşah*'tır.

33. Dayanma gücünün üstünde meyveler vermeye başlayan bir taze dal gibi, vaktinden önce yararlı olmak çabasıyla zayıf omuzlarına yüklenen ekmeğini kazanma görevinin getirdiği sıkıntıların altında kırılmaya başladığı için, kendisinden her an uzaklaşmakta olan hayat nurunun, uzaktan uzağa yüzüne yansıyan zayıf ve güzün verici ışığı, ara sıra şairce düşünceleri arasında görünen hayal varlıklarına yönelen düşünceli gözleri hayatın acılığını vaktinden önce tattığı için, uçları aşağıya doğru sarkmış, nefret dolu ağzı garip ve hüzünlü görünürdü. Hayat mücadelesi içinde zırhsız, silahsız, yani zayıf bir bünye, duyarlı bir gönül, sevdalı bir ruh ile girmişti. Bir gün katıldığı bu ekmeğini kazanma savaşında, yaralanıp düşeceğinden kaygılanıyordum.

Bu parçadan Tanzimat Dönemi hikâyeleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Uzun cümlelere yer verilmiştir.
- B) Yalın bir dil kullanılmıştır.
- C) Betimleme ve öykülemekten yararlanılmıştır.
- D) Daha çok durum hikâyesi yazılmıştır.
- E) Yaşanabilecek durumlar anlatılmıştır.

34.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Tanzimat Dönemi'nin ilk öykülerinde realist ve natüralist etki kendini hissettirmektedir.
- B) Tanzimat Edebiyatı öykülerinde olaylar çoğunlukla günlük yaşamdan ve tarihten alınmıştır.
- C) Sami Paşazade Sezai, *Sergüzeşt* adlı eseriyle modern realist hikâyenin ilk örneğini oluşturmuştur.
- D) Batı tarzı hikâyenin ilk olgun örneklerini Halit Ziya Uşaklıgil, Mehmet Rauf gibi Servetifünuncu sanatçılar vermiştir.
- E) Türk edebiyatında öykü alanında ilk yerli ürünler Ahmet Mithat'ın *Kıssadan Hisse* ve *Letaif-i Riva-yat* adlı eserleridir.

35. Türk edebiyatında, Tanzimat Dönemi'ne kadar yalnız-
ca halk hikâyesi ile mesnevi türünde anlatılan hikâ-
yeler yer alıyordu. Batılı tarzda hikâye edebiyatımıza
Tanzimat Dönemi'nde girmiştir. Hikâye türündeki ilk
eserler 18. yüzyıl sonunda Giritli Aziz Efendi'nin yaz-
dığı Muhayyelât-ı Aziz Efendi ve Emin Nihat'ın yazdığı
Küçük Şeyler'dir. Ahmet Mithat Efendi'nin 1870 yılında
kitap olarak yayımlanan Letâif-i Rivâyât adlı eseri Türk
edebiyatında ilk yerli hikâye olarak kabul edilir.

**Bu parçadaki numaralanmış bölümlerin hangisinde
bilgi yanlışlığı vardır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

36. Biz edebiyat âlemine girdiğimiz zaman artık ortada bir çığır, bir mektep kalmıştı. Yeni devir gelince bizden öncekiler bizim kalemimizde yaşamaya başlıyordu. Mensur şiir girdabına kapılıvermiştik. 'Oh'lu, 'ah'lı sütun sütun mensureler yazan aramızda çoktu. Bir taraftan yenilik diye tekellümi hikâyeye yol açılıyor, öbür taraftan serbest nazım revaç buluyordu. Derken Belçika şiiri yer tuttu, durgun sular, puslu havalar, hazan ve melal şiirleri bir modanın bütün dehşeti ve gülünçlüğü ile hüküm sürüyordu. Hâlâ şekil derdi, şekil devriydi. Hâlâ kelime oyunu yapıyorduk. Bir önceki ekolün tam bir devamı, Fransız edebiyatının sahte ve noksan bir taklidi idi. Henüz ortadaki edebiyatın dünkü edebiyattan farkı yoktu. Ortaya eser diye hiçbir şey koyamadık ve bugün çil yavrusu gibi dağılıverdik.

Sanatçının bu ifadelerinde “biz” diye bahsedilen edebiyat dönemi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Tanzimat Dönemi B) Servetifünun Dönemi
C) Fecriati Dönemi D) Millî Edebiyat Dönemi
E) Cumhuriyet Dönemi

37.

I	II
I. Mehmet Rauf	<i>Katil Buse</i>
II. Ahmet Hikmet Müftüoğlu	<i>Hayat-ı Muhayyel</i>
III. Hüseyin Cahit Yalçın	<i>Kadın İsterse</i>
IV. Halit Ziya Uşaklıgil	<i>Solgun Demet</i>
V. Hüseyin Rahmi Gürpınar	

Yukarıda I. gruptaki sanatçılardan hangisi, II. grupta verilen yapıtlardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

38. Roman, birçok olayın, tasvirin ve ayrıntının anlatılabileceği bir tür olarak tanımlanırken, hikâye darlığı ve kısalığı ile romandan ayrılır. Tanzimat sanatçılarından ---- *Muhsin Bey Yahût Şâirliğin Hazin Bir Neticesi* adlı kitabının ön sözünde, kısa hikâye ile uzun hikâye olarak adlandırdığı roman arasındaki bu ayrıma dikkatleri şöyle çeker: “Büyük bir hikâye tertip etmek hem güç hem de kolay olduğu gibi ufakları da öyledir. Meselâ üç yüz sahifelik bir kitaba doldurmak için bir vak'a tasvir olunurken tatsız ve âhenksiz bir alay tafsîlât-ı bî-fâide ile hikâyenin letafeti kaçırılmak var...”

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mizancı Mehmet Murat
- B) Nabizade Nazım
- C) Recaizade Mahmut Ekrem
- D) Samipaşazade Sezai
- E) Ahmet Mithat Efendi

39.

Tanzimat Edebiyatı öyküsünde olaylar çoğunlukla

I
günlük yaşamdan veya tarihten alınmıştır. İlk öykü-

II
lerde topluluk önünde anlatılan meddah öykülerinin

III
etkisi görülür. Tanzimat Edebiyatı'nın ilk döneminde

yetişen ve romantizm akımının etkisi altında kalan

IV
yazarların eserlerinde anlatılan her şeyin olağanüstü-

lük izlenimini bırakmasına dikkat edilmiştir.

V

Bu parçadaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

40. Servetifünun Dönemi'nin önemli öykücülerinden olan sanatçı, *Bir İzdivacın Tarih-i Muaşakası*, *Bir Muhtıranın Son Yaprakları*, *Bu muydu?* ve *Heyhat!* gibi çok sayıda öykü yazmıştır. Bunlar biçim açısından dönemin edebî anlayışına uygun nitelikte birer uzun öyküdür. Bu öykülerde dış dünyaya daha çok açılmış, daha çok yer vermiştir. Dolayısıyla, romanlarına oranla daha geniş alana yayılan bir konu dağarcığına ulaşmıştır. O, romanlarında olduğu gibi öykülerinde de bireyi konu edinmiştir. Ancak artık bu birey konaklarda, yalılarda, bir genellemeyle, yalnızca dört duvar arasında yaşayan bir insan değildir. Kapalı mekânlarda bulunmayı sürdürmekle birlikte dışarıya da yönelen kişi kadrosu, öykülerde konu zenginliğini beraberinde getirmiştir. Yazar, bu zenginliği gözlem gücüne bağlar ve hayatın, çevrenin öyküye konu olabilecek sayısız malzemeye sahip olduğunu belirtir. Ona göre yazarın görevi bu malzemeyi yakalayabilmek ve işleyebilmektir.

Bu parçada sözü edilen Servetifünun sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Hüseyin Cahit Yalçın

41. Türk edebiyatı Batılı anlamda hikâye türü ile Tanzimat Dönemi'nde tanışmıştır. Dönemin sanatçılarından Şinasi, Ahmet Mithat Efendi, Namık Kemal, Recaizade Mahmut Ekrem, Nabizade Nazım bu türün ilk örneklerini vererek hikâyenin gelişmesinde önemli bir rol üstlenmişlerdir.

Bu parçadaki açıklamanın doğru olabilmesi için hangi sanatçıların parçadan çıkarılması gerekir?

- A) Şinasi – Recaizade Mahmut Ekrem
- B) Şinasi – Namık Kemal
- C) Namık Kemal – Nabizade Nazım
- D) Recaizade Mahmut Ekrem – Nabizade Nazım
- E) Namık Kemal – Ahmet Mithat Efendi

42. Biz öyle düşünürüz ki en çirkin bir hakikat, en süslü bir hayale üstündür. Bundandır ki çoğu düşünce adamı haki-kiyundan kaynaklı olarak insanları olduğu gibi göstermektedir. Hayaliyun ise yarattıkları karakterleri, arzularına göre, okurlarına kötü veya süslü göstermek; fakat nefret edilesi birini bile bir seçkin zümreye girebilecek bir hâle sokmak sahtekârlığını gösterebilirler.

Halit Ziya Uşaklıgil'in *Hikâye* adlı eserinden alınan bu parçada geçen altı çizili ifadelerle kastedilen sanat akımı sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm – romantizm
- B) Romantizm – realizm
- C) Realizm – natüralizm
- D) Parnasizm – sembolizm
- E) Natüralizm – sürrealizm

43. **Tanzimat Dönemi hikâye ve romanıyla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Konu olarak o dönem toplumunun sorunları üzerinde durulmuş; görücü usulü evlilik, mutsuz evlilik, esaret gibi konular işlenmiştir.
- B) Tasvirler romanlardaki kişilerin olaylarla ilişkisine göre değil de eseri süslemek için yapılmıştır.
- C) Tanzimat yazarları kişiliklerini gizlemişler, olaylara ve düşüncelere müdahale etmekten özellikle kaçınmışlardır.
- D) Zaman, genel olarak Osmanlı toplumunun Batı kültürü ile tanıştığı zaman dilimidir.
- E) Mekân olarak dönemin eğlence mekânları, İstanbul'un Beyoğlu ve Çamlıca semtleri ön plandadır.

44. Ahmet Mithat Efendi'nin öykülerinde geçen ifadelerden bazıları şöyledir:

- I. Bulunsun! Ne olur ne olmaz. İnsanın bir köşeciğinde beş on paracığı bulunmalıdır. (Ana-Kız)
- II. Sen yine bildiğini yapmaktan geri durma. Çünkü her ne kadar senin karındaşın isem de hürriyetine müdahale etmeye hakkım yoktur. (Felsefe-i Zenan)
- III. Yalnız "Ağaç yaş iken eğilir" demekle iktifa etmeyiz, "Her ağaç her zaman eğilebilir" diye terbiye hususundaki kudretimizle iftihar ederiz. (Çingene)

Bu açıklamaya göre Ahmet Mithat Efendi'nin sanat anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toplumu eğitme amacı taşır.
- B) Yapmacık bir dili benimser.
- C) Hayalî unsurlara fazlaca yer verir.
- D) Teknik bakımdan gelişmeyi önemser.
- E) Özgünlük arayışındadır.

45.

İçinde yirmi bir hikâye bulunan eseri, Servetifünun sanatçılarından olan Hüseyin Cahit Yalçın kaleme almıştır. Bunlardan Görücü ve Köy Düşünü adlı iki hikâyesinde yerli halkın hayatını anlatır. Kitapta-ki dokuz hikâyede seçkin kişileri anlatan yazar on hikâyede ise İstanbul'daki azınlıkları anlatır. Kitaba adını veren hikâyeyi II. Abdülhamit Dönemi baskı-larından bunalan Servetifünun sanatçılarının Yeni Zelanda'ya göç etmeyi düşünmeleri, sonra da yol pa-rası bulamadıkları için Manisa'nın, Sarıçam köyün-deki çiftliğe çekilmeye karar vermeleri üzerine yazar. Ancak bu hayal edilen hayat gerçekleşmeden, tatlı bir anı olarak kalır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen hikâye aşağı-dakilerden hangisidir?

- A) *Sevda* B) *Şemsa*
C) *Hayat-ı Muhayyel* D) *Muhsin Bey*
E) *Küçük Şeyler*

46. Dediler ki evlat acısını ölçecek bir ölçü aleti yoktur. Bu da doğrudur; ama belki yalnız bir tek ölçü vardır: O acıyı kavrayıp kuşatan anılar ne kadar çok zengin ise, harcanan emekler ne kadar ağır ve bol, bunlardan ortaya çıkan sonuçlar ne kadar olgun ve mutlu ise duyulan acının ateşi de o oranda yakıcıdır. Analar ve babalar için çıkarılacak ibret dersi de buradadır: Çocuklarına fazla bağlanmasınlar, onlarla fazla sarmaş dolaş olmasınlar; her şeyi alın yazısının yazgisına ve onların varlıklarına errahmanirrahim korumasına bıraksınlar. Onları çok sevme. Ah! Acaba bu mümkün müdür? Her hâlde çok sevmek için çalışma, onlarla pek fazla uğraşma, kendi hâllerine bırak. Büyüsünler, serpilsinler daha çok kendi kendilerine yetişsinler.

İçerik ve dil özellikleri dikkate alındığında bu sözlerin sahibi hikâye yazarımız ve eseri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil – *Bir Acı Hikâye*
- B) Abdülhak Hamit Tarhan – *Makber*
- C) Sami Paşazade Sezai – *İclal*
- D) Recaizade Mahmut Ekrem – *Ah Nijad*
- E) Mehmet Rauf – *Mezardan Sesler*

47. **Aşağıdakilerden hangisi Mehmet Rauf'un hikâyelerinden biri değildir?**

- A) Son Emel
- B) Müsamereiname
- C) Kadın İsterse
- D) Âşıkâne
- E) Bir Aşkın Tarihi

48. Kibarca bir aile evinde üç yıllık içgüveysiyim. Bilirsiniz bu sözde biraz sığıntı hâli vardır. Karım bana hâkim, kaynatam eski gelenekte... Kaynanam dırdırcı, benim en ufak kusurlarımı pervasızca büyüterek kızını bana karşı doldurur. Karım bu egemenliğinin altında bana candan tutkundur. Bunu çok iyi seziyorum aldanmayarak yenik görünüyorum. Yalnız katlanmakta zorluk çektiğim bir işkence var: Karımın aşırı kıskançlığı... Bu duygusunu sözde dışarı vurmak istemez ama içten içe hem kendini hem beni yer bitirir. Evli kadınlar bilmelidir fazla kıskançlık ters teper.

Melek Sanmıştım Şeytanı adlı hikâyeden alınan bu parçadaki altı çizili sözlerle aşağıdakilerden hangisi arasında ilişkilendirme yapılamaz?

- A) Ahmet Mithat geleneği
- B) Yazarın kişiliğini gizlememesi
- C) Olay akışını kesip okura seslenme
- D) Sosyal ve kültürel zihniyet
- E) Servetifünun hikâyeciliği

49.

- I. Avrupa'daki anlamıyla hikâye türü edebiyatımıza Tanzimat Dönemi'nde girmiştir.
- II. Tanzimat Dönemi'ne kadar divan edebiyatında mesneviler, halk edebiyatında destanlar hikâyenin görevini üstlenmiştir.
- III. Tanzimat edebiyatı hikâyelerinde olaylar çoğunlukla günlük yaşamdan veya tarihten alınmıştır.
- IV. Tanzimat edebiyatının önemli hikâyecileri Ahmet Mithat Efendi, Emin Nihat, Şemsettin Sami, Nabizade Nazım, Sami Paşazade Sezai'dir.
- V. Osmanlıcılık, Türkçülük, Batıcılık akımları Tanzimat hikâyelerinde temaların belirlenmesinde ana etken olmuştur.

Tanzimat hikâyeleri ile ilgili numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

50. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi hikâyelerinin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Hikâyeler gazetelerde bölümler hâlinde yayımlanarak okuyucuya ulaştırılmıştır.
- B) Yazarlar, tarafsız kalmayı tercih etmiş; kişisel duygu ve düşüncelerini hikâyelerinde yansıtmamıştır.
- C) İlk dönem eserlerinde romantizm akımının etkisiyle tesadüflere çokça yer verilmiştir.
- D) Bu dönemde yazılmış ilk hikâyelerin anlatımında meddahlığın etkileri görülmüştür.
- E) Konular günlük yaşamdan, tarihten, sosyal ve ahlaki sorunlardan alınmıştır.

51.

Hikâyenin başkahramanı İhsan'dır. Hikâye, İhsan'ın duygu ve düşünce çerçevesinden sunulmaktadır. İhsan zengin bir ailenin çocuğudur. Halasının kızı Hüsna, anne ve babası ölünce bu zengin eve getirilir. İhsan ve Hüsna birlikte büyürler. İhsan şımarık bir çocuktur. Hüsna ise sessiz ve mahzun bir kişiliktir. İkisi büyüyünce aile onları evlendirmeye karar verir. Bu arada, Hüsna zaten İhsan'a âşık olmuştur. Ancak İhsan, Hüsna'nın bu duygularıyla alay etmektedir. Aşka ve sevgiye inanmayan bir kişi olan İhsan, yapılan ısrarlara dayanamaz ve evlenmeyi kabul eder. Düğün hazırlıkları başlar fakat İhsan bu arada Beyoğlu'nun eğlence hayatına dalmıştır. Konkordya adlı bir gazinoda S... isimli bir Fransız şarkıcıya âşık olur. Bu kadının peşinde eğlence ve zevk hayatına dalar.

Bu parçada sözü edilen yapıt aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Zavallı Kız*

B) *Saime*

C) *Pandomima*

D) *Karabibik*

E) *Şemsa*

52.

Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ya da Servet-i fûnun Dönemi'nde hikâye türünde yazılmış eserlerden biri değildir?

- A) *Gülnihal*
- B) *Muhsin Bey*
- C) *Kıssadan Hisse*
- D) *Hâlâ Güzel*
- E) *Küçük Şeyler*

53.

Sami Paşazade Sezai ile ilgili,

- I. Mauppassant tarzı öykücülüğün Türk edebiyatındaki ilk temsilcisidir.
- II. Birçok türde eser vermesine karşın asıl ününü realist çizgide verdiği roman ve hikâyeleriyle kazanır.
- III. Kısa hikâyenin kurucusu sayılır, en küçük şeylerin bile hikâyenin konusu olabileceğini savunmuştur.
- IV. Bir paşazade ile cariyenin aşk öyküsünün anlatıldığı *Sergüzeşt* romanında realist bir üslupla esaretin, esir ticaretinin sosyal hayattaki yerine dikkatleri çeker.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

54. Divan edebiyatımızın Leyla ile Mecnun, Hüsrev ile Şirin, Yusuf ile Züheyla gibi ----; halk edebiyatımızın Kerem ile Aslı, Arzu ile Kanber, Battal Gazi, Hayber Kalesi gibi aşk, din ve tarih konulu ---- bir kenara bırakırsak Avrupa'daki anlamıyla öykü türü edebiyatımıza ---- edebiyatı ile girmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) mesnevilerini – halk hikâyelerini – Tanzimat
- B) hikâyelerini – mesnevilerini – Servetifünun
- C) kasidelerini – destanlarını – Tanzimat
- D) şiirlerini – masallarını – Tanzimat
- E) gazellerini – efsanelerini – Servetifünun

55.

Serin sabah havasının yüzüne kadar getirdiği kokuları hissederken çiçek meftuniyeti tekrar canlanıyordu; yalnız bir şeyden, bu isimden, çiçek isminden yüreğinde derin bir nefret vardı.

Halit Ziya'nın "Acı Sadaka" adlı hikâyesinden alınan bu parçada, hikâyenin kahramanı Zehra'nın, çiçek hastalığından görme yetisini kaybettiği için doğanın en güzel unsurlarından olan çiçekleri sevmediği anlatılmaktadır.

Kahramanın içinde bulunduğu bu durum;

- I. Ruhsal çatışma
- II. Entrika
- III. Fiziksel çatışma

kavramlarının hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

56. (I) Servetifünun topluluğunun hikâye yazarları arasında Hüseyin Cahit Yalçın da vardır. (II) Sanatçı, hikâyelerinde halktan kimselere pek yer vermemiştir. (III) Hikâye kişilerini daha çok, Türk olmayan kişilerden seçmiş, bunda aşırıya kaçmıştır. (IV) Hikâyelerinde özellikle kişi ve yer betimlemelerinde yabancı sözcük ve dil kurallarına çok yer vermiş, süslü ve sanatlı bir dil kullanmıştır. (V) Sanatçının Nadide ve Kavgalarım adlı hikâyeleri önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Hüseyin Cahit Yalçın'la ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III D) IV. E) V.

57.

Zeynel Bey adında bir Osmanlı Efendisinin küçükken satın aldığı Fatin ve Fitnat adında biri erkek diğeri kız iki çocuğu evinde eğitip yetiştirmesi; büyüdüklerinde bunları birbiriyle evlendirmesi; küçük yaşta Kafkasya'dan getirilmiş olan bu çocukların, evlendikleri gece birbirlerinin kardeşi olduklarını öğrenmeleri üzerine intihar etmelerinin anlatıldığı hikâyede bir trajedi sergilenmiştir. Hikâyenin bir diğeri önemli tarafı, kendisi de Fitnat'a âşık olan Zeynel Beyin onu odalık almak ile Fatin'le evlendirmek arasında düştüğü ikilem ve bunun doğurduğu iç çatışmanın basit ve acemice de olsa işlenmiş olmasıdır.

Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayat'ında yer alan hikâyenin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğu-Batı çatışması B) Kölelik
C) Yanlış Batılılaşma D) Doğu-Batı sentezi
E) Görücü usulü evlenme

58. Tanzimat ve Servetifünûn hikâyesinin karşılaştırılmasına dair aşağıda verilenlerden hangisi doğru değil dir?

Tanzimat hikâyesi**Servetifünûn hikâyesi**

A) "Sanat toplum içindir" anlayışıyla genel olarak toplumsal yarar gözetilmiştir.	"Sanat, sanat içindir" anlayışıyla toplumsal konular ele alınmamıştır.
B) Dilin sadeleştirilmesi gerektiği düşüncesiyle süslü ve sanatlı anlatımdan kaçınılmıştır.	Sadeleşme düşüncesi olmamış, oldukça ağır ve sanatlı bir dil kullanılmıştır.
C) Hikâye tekniği yönünden zayıftır ve Doğu hikâye tekniğinden tam anlamıyla uzaklaşmamıştır.	Batılı anlamda ilk olgun ürünler verilmiş, hikâyeler teknik yönden kusursuz hâle getirilmiştir.
D) Romantizm akımından etkilenmiştir.	Realist bir anlayışla kaleme alınmıştır.
E) Mekân, genel olarak İstanbul'dur ve kişiler halktan seçilmiştir.	Mekân, sadece İstanbul'dur ve kişiler aydın ve zengin zümrelerden seçilmiştir.

59.

Aşağıdakilerden hangisi Nabizade Nazım'a ait farklı türde bir eserdir?

- A) *Zehra*
- B) *Hâlâ Güzel*
- C) *Yadigârlarım*
- D) *Zavallı Kız*
- E) *Sevda*

60.

Aşağıdakilerin hangisinde sanatçı-eser eşleştirmesi yanlıştır?

- A) Nâbizâde Nazım – *Yâdigârlarım*
- B) Emin Nihat – *Müsameretnâme*
- C) Recaizade Mahmut Ekrem – *Şemsa*
- D) Ahmet Mithat Efendi – *Zavallı Kız*
- E) Sami Paşazâde Sezâi – *Küçük Şeyler*

61. Sami Paşazade Sezai'nin ---- anlatısı trajik bir karakter taşır. Öyküde güzel Rum kızı Eftelya'ya âşık olan Paskal'ın platonik aşkı anlatılır. Eftelya'nın, Paskal'ın tiyatrosuna gelip onu seyretmesinin sebebi Paskal'ı ölen köpeğine benzetmesidir. Eftelya'nın evlenmesi ve kocasıyla birlikte tiyatroya gelmesi Paskal'ın yıkımını hazırlar. Evinde kendini asarak hayatına son verir. Öyküde trajiği oluşturan, karakterlerin bedenleri ve arzuları arasındaki karşıtlıklardır. Paskal sevimsiz, Eftelya güzeldir. Sosyoe-konomik olarak biri alt sınıfa, diğeri orta sınıfa mensuptur. Paskal Eftelya'yı platonik olarak sever, Eftelya onu gülünç bulur. Eftelya'nın evliliği, Paskal'ın mutluluk ihtimalini ortadan kaldırır. Son olarak, melodramın dozunu artıran ayrıntı, odasında dili dışarıda bulunan Paskal'ın hâla taklit yapıyor sanılmasıdır. Bu öykü özelinde melodramın, okurda duygudaşlık yaratma imkânını genişlettiği gözlemlenir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki hikâyelerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Zavallı Kız*
- B) *Pandomima*
- C) *Kediler*
- D) *Sergüzeşt*
- E) *Letaif-i Rivayat*

62.

Aşağıdaki yapıtlardan hangisinin türü ötekilerden farklıdır?

- A) *Şerare*
- B) *Baladan Bir Ses*
- C) *Muhsin Bey*
- D) *Yadigar-ı Şebap*
- E) *Harabat*

63.

Türk gazeteci, yazar, çevirmen, siyaset adamı ----, önceleri roman ve hikâyecisi olarak ün yapmış sonrasında siyasi yazarlığa yönelmiştir. Servet-i Fünun dergisinin Tefik Fikret'ten sonraki yazı işleri müdürlüğü görevini üstlenen yazar, Doğu kültürüne karşı Batı kültürünü savunan makaleleriyle tanınır. Servetifünun sanatçılarına göre oldukça yalın ve yapmacıksız bir dil kullanır. Anlatımında süsten uzak kalmayı tercih edip halk ağzını önemser. Yazarın hikâye, eleştiri ve romanlarında da bu dil hâkim olur. Hikâyeleri teknik açıdan kusurlu olsa da olayların anlatımında yazar oldukça başarılıdır. Öykülerinde İstanbul'da yaşayan azınlıkları, seçkin kişileri, zengin ailelerin yaşamlarını anlatır. Hikâyelerindeki tasvir ve ruh çözümlemelerini oldukça geniş bir şekilde yapar. Önce Ahmet Mithat'ın etkisiyle *Nadide* isimli romanı yazmış, daha sonra Fransız yazarların etkisiyle realizme yönelip *Hayal İçinde* isimli romanını yazmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Abdülhak Hamit Tarhan
- D) Sami Paşazâde Sezâi
- E) Halit Ziya Uşaklıgil

64. ---- Namık Kemal'in etkisi altında şairane bir üslupla kaleme aldığı hikâye tarzındaki ilk eseri *Muhsin Bey yahut Şairliğin Hazin Bir Neticesi* adlı uzun hikâyesidir. Devrin modasına uygun olarak bir çeşit verem edebiyatının yapıldığı diğer bir uzun hikâyesi de *Şemsa*'dır. Fakat roman türünde en önemli eseri *Araba Sevdası*'dır. Eser, Tanzimat sonrası Türk toplumunda görülmeye başlayan alafranga tiplerle alay etmek amacıyla yazılmıştır. Alafrangalaşma hareketinin gülünç taraflarını başarılı bir şekilde sergileyen roman, özellikle realiteye geniş şekilde yer vermesi ve romantik edebiyat anlayışını eleştirmesi bakımından ilgiyle karşılanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nabizade Nazım'ın
- B) Ahmet Mithat Efendi'nin
- C) Abdülhak Hamit Tarhan'ın
- D) Sami Paşazade Sezai'nin
- E) Recaizade Mahmut Ekrem'in

65. Yeni Türk edebiyatının ilk romancılarından ve hikâyecilerinden olan ----, geleneksel hikâyeciliği bırakmış; Batı edebiyatı eserlerini kendisine örnek almıştır. Yazar, eserlerinde okuyucuyu ve toplumu düzeltmek, eğitmek amacı güder. Bu nedenle “İlk Öğretmen” olarak anılır. Romantizmin etkisinde kalan yazar, bazı eserlerinde de kahramanların duygu ve davranışlarını abartılı bir dille anlatmıştır. Bu yüzden romanlarındaki kimi olaylar olağanüstü görünmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki Tanzimat Dönemi romancılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Namık Kemal
- B) Sami Paşazade Sezai
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Şemsettin Sami

- 66.
- Modern Türk hikâyeciliğinin ilk temsilcisidir.
 - "Sanat için sanat" ilkesiyle hareket etmiştir.
 - Bir Yazın Tarihi, Solgun Demet hikâyelerinden bazılarıdır.

Bu öncüllerde özellikleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
- B) Şemsettin Sami
- C) Samipaşazade Sezai
- D) Mehmet Rauf
- E) Ahmet Mithat Efendi

67.

Tanzimat Dönemi hikâyelerinde evlilik sorunları,

I

gelenek ve töre, batıl inançlar, işçi sorunları ve

II

III

IV

yanlış Batılılaşma başlıca konular olarak işlenmiş,

V

mekân ihmal edilmiştir.

Bu parçadaki bilgi yanlışını gidermek için numaralanmış sözlerden hangisi çıkarılmalıdır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

68. (I) Tanzimat Dönemi hikâye ve romanlarında en çok görülen temalar arasında kölelikle (esaretle) ilgili olanlar ilk sırayı alır. (II) Esaret konusunu eserlerinde en fazla ele alan yazarların başında ise Ahmet Mithat Efendi gelir. (III) Yazarın trajik bir olaydan hareketle kölelik konusunu derinlemesine ele aldığı Sergüzeşt isimli uzun hikâye bunlardan ilk akla gelenidir. (IV) Millî Edebiyat Dönemi'nde ise gerçek hayattan kölelik sisteminin çekilmesine paralel olarak esaret temasına nadiren rastlanmaktadır. (V) Yakup Kadri, Bir Serencam'da Mısır'a satılmaya götürülen Çerkez kızı bir cariyenin hikâyesini anlatır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

69. Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk hikâye örneklerinden kabul edilen Küçük Şeyler, sıradan insanların küçük, önemsiz, derinliksiz görülen hayatlarının önemli ayrıntılarını veren “Bu Büyük Adam Kimdir?, Hiç, Kediler, İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır, Dügün, Pandomi-ma” adlarında altı hikâyeden oluşur.

Bu parçada sözü edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi Yakup Kadri'nin
- B) Namık Kemal
- C) Sami Paşazade Sezai
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Şemsettin Sami

70.

Aşağıdakilerin hangisi Tanzimat Dönemi'nde yazılan hikâyelerin özelliklerinden biri olamaz?

- A) İlk hikâyelerde geleneksel Türk tiyatrosunun üslup özellikleri görülmektedir.
- B) Halka seslenmek amacıyla sade ve yalın bir dil tercih edilmiştir.
- C) Kişi, mekân, olay, zaman gibi yapı unsurlarına önem verilmiş, klasisizm etkisinde kalınmıştır.
- D) Zorla yapılan evlilik, tutsaklık, cariyelik vb. tema olarak seçilmiştir.
- E) Günlük yaşamdan veya tarihten alınan olaylar işlenmiştir.

71.

- I. Türk edebiyatında *Dede Korkut Hikâyeleri*, destandan hikâyeye geçişin ilk ürünü kabul edilir.
- II. Ahmet Mithat'ın yazdığı *Letaif-i Rivayet* ilk hikâye örneklerinden birisi olarak kabul edilmektedir.
- III. Mesneviler, Tanzimat'tan önce hikâyelerin yerini tutan türlerden biridir.
- IV. Bu türün ilk sağlam ve güzel örneklerini Sami Paşazade Sezai'nin *Küçük Şeyler* adlı eserinde buluruz.

Hikâye türünün gelişimini anlatan numaralanmış cümlelerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) I – II – III – IV	B) II – I – IV – III
C) I – III – II – IV	D) III – I – IV – II
E) IV – II – III – I	

72.

----, sadece Tanzimat döneminde değil bütün Türk roman ve hikâyeciliğinde ayrı ve önemli bir yere sahiptir. ----, yazarın 1870-1894 yılları arasında neşrettiği yirmi beş kitaptaki otuz hikâye ve romandan meydana gelen külliyyatın ortak adıdır. Türk edebiyatının ilk hikâye örneklerinin yer aldığı külliyyattaki eserler, birbirinden bağımsız olup ortak bir tema veya düşünce etrafında kaleme alınmamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Emin Nihat – *Müsameretnâme*
- B) Nâbizâde Nazım – *Karabibik*
- C) Sami Paşazâde Sezâi – *Küçük Şeyler*
- D) Ahmet Mithat Efendi – *Letâif-i Rivâyât*
- E) Recaizade Mahmut Ekrem – *Şemsa*

73. Sami Paşazade Sezai'nin öykülerinin bulunduğu bu eser, Batılı anlamda, modern küçük hikâye türünün ilk örneğidir. Küçük olayları anlatan yazar, bu olayları güçlü bir dille dikkat çeken hikâyelere dönüştürmüştür. Biri Alphonse Daudet'ten çeviri olmak üzere 7 öyküden oluşur. Tevfik Fikret bu öyküleri "nuvellerimizin mebdei (romanlarımızın kaynağı)" olarak niteler. Halit Ziya ise " Bu eser beni çıldırttı. Sanat hayatımda bu eserden duyduğum zevke yetişebilecek bir eser yok." der.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Küçük Şeyler*
- B) *Sergüzeşt*
- C) *İntibah*
- D) *Mai ve Siyah*
- E) *Letaif-i Rivayat*

74. *Küçük Şeyler*'in ilk öyküsü olan, "Bu Büyük Adam Kimdir" bir çocukluk hatırasının öyküleştirmesiyle başlar. Öyküde olaylar kahraman anlatıcının bakış açısından sunulur. Öykünün başkişisi ve aynı zamanda anlatıcısı küçüklük hatıralarına dönen bir adamdır. Küçüklüğünde sokakta dikkatini çeken bir adamın hâl ve tavırlarına bakarak onunla ilgili birtakım hayaller kurduğunu belirtir. Dolayısıyla öyküde bugünden düne doğru uzanan zamansal bir düzlem söz konusudur. Bu durum aynı zamanda anlatıbilimsel olarak öykü ve söylem zamanı arasındaki farklılıklara işaret eder. Ancak burada temelde öykü zamanına yönelik bir kurgunun tercih edildiği görülmektedir. Küçük çocuğun sokakta gördüğü adamlarla ilgili merakla kurduğu hayallerde etkili olan şey ise adamın okuduğu Fransızca kitaplardır.

Bu parçada sözü edilen hikâye kitabının yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emin Nihat Bey
- B) Recaizade Mahmut Ekrem
- C) Nabizade Nazım
- D) Sami Paşazade Sezai
- E) Ahmet Mithat Efendi

75.

Çarşıda refakat hakkını kimseye bırakmadığı gibi evde dikilecek, yapılacak şeylere de kimseyi karıştırmazdı; bir gece “Haydi! Artık yoruldu, git de yat!” dedikleri için hüngür hüngür ağlamış, saatlerce matem tutmuştu. Bir gün sofrada efendi ile hanım ufak bir fısıltıdan sonra Ferhunde'ye bakarak ikisi de gülümsediler, onun yüreği oynadı; ihtiyarsız gözlerini indirdi. O gece Ferhunde olmayacak vesileler icat ederek beyefendi ile hanımın yanına girdi çıktı, o gülümsemenin manasına dair bir koku almak istiyordu. Kendi kendisine “Acaba ne var?” diyordu. Ne olduğundan âdeta emindi: “Acaba kim istiyor?” diyordu.

Halit Ziya Uşaklıgil'in *Ferhunde Kalfa* hikâyesinden alınan bu parçadan hareketle dönemin hikâye anlayışına dair aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanlar günlük dille konuşturulmuştur.
- B) Olay anlatımı ve diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- C) Geriye dönüş tekniğine başvurulmuştur.
- D) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- E) Devrin psikolojik ve karamsar havası, hüznün kendini alttan alta hissettirir.

76.

Servetifünün Dönemi hikâyeleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Teknik bakımdan Batı seviyesine ulaşmış ürünler verilmiştir.
- B) Konu ve karakter seçimine dikkat edilmiş, psikolojik tahlillere yer verilmiştir.
- C) Aşk, dram, hayal kırıklıkları, aile içi ilişkiler gibi bireysel konular işlenmiştir.
- D) Çevre betimlemelerine girilmiş, mekân olarak İstanbul dışına çıkmıştır.
- E) Halktan insanlar kahraman olarak seçilmemiş, üslupta ciddilik aranmıştır.

77. ---- adlı eser, Emin Nihat'ın 1870-71 yılında parça parça yayımladığı bir hikâye kitabıdır. Binbir Gece Masalları'nı andıran karakterlerin betimlenişi, dekorun bütün ayrıntısıyla anlatılma çabası yazarın gerçeği yakalama peşinde olduğunu gösterir. Tesadüflere yer verilen eserde "esaret" konusu işlenir. Kitap, Binbaşı Rifat Bey'in Macerası, Vasfi Bey ve Mukaddes Hanım'ın Macerası, Atiye Hanım veya İhsan Hanım ile Uşağının Macerası gibi başlıklardan oluşmaktadır. ---- olan eser, Batılılaşma yolundaki yeni Türk edebiyatı açısından önemli bir yere sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıda verilenlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kıssadan Hisse* – Meddah türünün uygulandığı ilk hikâye
- B) *Küçük Şeyler* – Edebiyatımızda ilk Batılı anlamda hikâye
- C) *Muhsin Bey* – Edebiyatımızda ilk yerli hikâye
- D) *Müsameretname* – Edebiyatımızda ilk hikâye denemelerinden
- E) *Küçük Şeyler* – Realist hikâyelerinden biri

78. Tanzimat edebiyatının ilk döneminde yetişen bazı yazarların hikâyelerinde romantizm akımının etkileri görülür. Bu nedenle dönemin hikâyelerinde ----

Bu parçadaki boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) tesadüflere çok yer verilmiştir.
- B) yazarların kişiliği gizlenmemiş, olaylar okuyucuya konuşa konuşa aktarılmıştır.
- C) gözleme önem verilmiş, nedenlerle sonuçlar arasında bağlar aranmış, olağanüstü olay ve kişilere yer verilmemiştir.
- D) bireyi eğitme ve toplumu düzeltme amacı gözetilmiş, bunun için de farklı konularla ilgili düşünceler olayın akışı durdurulup dolaylı olarak okuyucuya aktarılmıştır.
- E) kahramanlar çoğu zaman tek yönlüdür; iyiler tamamen iyi, kötüler de tamamen kötüdür.

79.

Klâsik devrenin hem şiir hem de nesir dili hayata uymayan kalıplaşmış ifadelerle dolu idi. Bunun için de ilk romanlarımızın dili, en az tekniği kadar iptidaî idi. Dolayısıyla da toplum hayatının en küçük ocağı, nüvesi olan aileyi, aile fertleri arasındaki ilişkiyi anlatacak bir dilimiz maalesef yoktu. Öte yandan kapalı bir toplum olan Türk toplumunda aile yapısına büyük bir mahremiyet hâkim idi. Sevgi, aşk, ihanet, kıskançlık, kavga, sürtüşme her toplumun ailesinde olduğu gibi Türk ailesinde de vardı. Ama bunun yayılması ve dışarıya aksetmesi ya hiç yoktu ya çok nadirdi. Hele bunun yazıya geçirilmesi ayıp telakki edilirdi. Bu durum mesela Servetifünûn Dönemi'nde değişecektir. Fakat başlangıçta böyleydi.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tanzimat Dönemi hikâyeleri, aile ve evlilik konusunu yeterli derecede yansıtamamıştır.
- B) İlk dönem hikâyelerinde aile konusu mahremiyet algısından dolayı hiç yer almamıştır.
- C) Tanzimat hikâyeleri aile konusunu ele alış yönüyle Servetifünun'dan daha zengindir.
- D) Hikâyelerin teknik olarak gelişmeye başladığı dönem Servetifünun'dur.
- E) Konu çeşitliliğinin en zengin olduğu hikâye dönemi Servetifünun Dönemi'dir.

80.

Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat hikâyelerinde işlenen temalardan biridir?

A) İşsizlik

B) Tutsaklık

C) Göç

D) Deniz efsaneleri

E) Bireyin yalnızlığı

81. Servetifünün edebiyatının en önemli hikâyecisi olan sanatçının hikâyeleri, anlatım ve teknik özellikler bakımından romanlarıyla aynı çizgidedir. Çok kuvvetli iç ve dış gözlem yeteneği olan yazarın hikâyelerindeki dili, romanlarından daha sadedir. Hikâyelerinin konuları millî ve yereldir. Hikâyelerinde halktan kişilere yer verir. Kimi hikâyelerinde mekân olarak Anadolu da yerini almıştır. Bir Muhtıranın Son Yaprakları, Heyhat, Solgun Demet, Hepsinden Acı, Aşka Dair, Kadın Pençesi çok tanınan hikâyeleri arasında yer alır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- B) Mehmet Rauf
- C) Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Ahmet Rasim
- E) Hüseyin Cahit Yalçın

82.

Halk için sanat ve popüler roman anlayışını savunan ----, dönemindeki akımların dışında kalarak, 1889'da "uzun öykü" niteliğini taşıyan ilk romanı *Şık'ı* yayımlar. Yazar, romanlarıyla ünlenmesine karşın hayli kabarık sayıda öykü yazmıştır. Öykülerinde romanlarının özelliklerine rastlanır: İstanbul'un kıyı-köşe semtleri, ne dediğini bilmez koca karılar, Karagöz söyleyişinden yararlanan konuşmalar, yoksul sınıfın sorunlarına bireyci bir ahlâkla yaklaşım, vb...

Bu parçada boş bırakılan yer aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- B) Ahmet Rasim
- C) Namık Kemal
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Ahmet Mithat Efendi

83.

(I) Servetifünûn Dönemi'nde hikâyede büyük gelişme yaşanır, Tanzimat'la edebiyatımıza giren hikâyenin olgun örnekleri bu dönemde verilir. (II) Şiirde olduğu gibi hikâyede de bireysel konular işlenir, Servetifünûn neslinin “içe dönük, karamsar” bakışı bu hikâyelere de sinmiştir. (III) Kimi hikâyelerde İstanbul dışında geçen olaylara da yer verilmekle birlikte hikâyelerde mekân genellikle İstanbul'dur. (IV) Yazarlar realizmin etkisiyle yazdıkları hikâyelerde yaşadıkları dönemi işlemişlerdir. (V) Özellikle çalkantılı hayatıyla dikkat çeken Tefik Fikret, Servetifünûn edebiyatının en önemli hikâyecisi olmuştur.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

84.

Yedi hikâyeden oluşan *Müsameretname*'nin içerdiği hikâyeler, kış gecelerinde bir araya gelen dostların iyi vakit geçirmek ve eğlenmek üzere gençliklerinde başlarından geçenlerle ilgili anlatımlarına dayanmaktadır. Bu yönüyle Batı edebiyatında Boccaccio'nun kaleme aldığı *Decameron* hikâyelerine benzetilen *Müsameretname*'yi *Binbir Gece Masalları*'na dayandıranlar da olmuştur. Eserin ilk hikâyesinin sonunda yer alan "İşbu *Müsameretname* vekâyi-i sahihaden olmak üzere ibret-âmiz on adet fıkaratı havi olup..." ifadesi, aslında kitabın on hikâyeden oluşacak şekilde planlandığını gösterse de hikâyelerin sayısı yedide kalmıştır.

Bu parçada sözü edilen hikâye kitabının yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sami Paşazade Sezai
- B) Nabizade Nazım
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Emin Nihat Bey
- E) Giritli Aziz Efendi

85. I. Bu akşam odanın önündeki balkona oturmuş, ta ufukta bir kırmızı umman (deniz) içinden fışkırmış bir bürkân (volkan) şeklinde kızıl alevler saçarak batan güneşin karşısında sahranın (kırın) son nefeslerini kokluyordum. Ele Geçmiş
- II. Hayatı nasıl farz ediyorum (düşünüyorum) bilir misiniz? Azîm bir umman (büyük bir okyanus); bunun üzerinde irili ufaklı, bir şekilde, bir hacminde şeyler var, hepsi dalgaların arasında çalkana çalkana gidiyor. Tatlı Bir Rüya

Halit Ziya Uşaklıgil'in hikâyelerinden alınan metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metinde akşam kızılığ, bir volkandan çıkan alevlere benzetilmiştir.
- B) I. metinde kahraman, II. metinde gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.
- C) II. metinde hayatı, ummanın ortasında çalkanan bir şeye benzetmiştir.
- D) I. metinde akşam manzarası tasvir edilmiştir.
- E) Her iki metinde de süslü ve sanatlı bir dil kullanılmıştır.

86.

Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Modern Türk hikâyeciliği Tanzimat Dönemi'nde Sami Paşazade Sezaî'nin "Küçük Şeyler" adlı öyküsüyle başlar.
- B) Tanzimat Dönemi hikâyeciliğinde hem romantizm hem de realizm akımlarının etkisi vardır.
- C) Tanzimat hikâyeleri geleneksel halk hikâyelerimizden ve Doğu masallarından bazı izler taşır.
- D) Daha çok olay öyküsü biçiminde yazılan bu örneklerde serim - düğüm - çözüm bölümlerinden oluşan klasik olay örgüsü kullanılır.
- E) Tanzimat edebiyatında hikâye alanında Halit Ziya Uşaklıgil, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit Yalçın gibi sanatçılar örnekler vermişler.

87. Yazı hayatına Servetifünun topluluğunda başlayan fakat asıl kimliğini Millî Edebiyat akımı içinde bulan ----, bu dönemde verdiği hikâyeleri *Hâristan* ve *Gülistan* adlı eserinde bir araya getirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Süleyman Nazif
- B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Ahmet Rasim
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

88. Tanzimat edebiyat öykülerinde olaylar çoğunlukla günlük yaşamdan veya tarihten alınmıştır. Olayların olmuş ya da olabilir izlenimini bırakması gerektiği konusunda bütün Tanzimat hikâyecileri birleşmişlerdir. Eserler genel olarak duygusal, acıklı konular üzerine kurulmuştur. Tanzimat öyküsünde genellikle tutsaklık, zoraki evlilikler, Batılılaşma, kadın erkek ilişkileri gibi temalar işlenmiştir. İlk öykülerde topluluk önünde anlatılan ---- etkisi ve tekniği görülür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse açıklama doğru olur?

- A) meddah öykülerinin
- B) realist öykülerin
- C) menkıbelerin
- D) gölge oyununun
- E) aşk mesnevilerinin

89.

	Bilgiler	D	Y
I	İlk hikâye örneklerinde geleneksel öykü anlatımı meddahlık etkili olmuştur.	✓	
II	Sami Paşazâde Sezâi'nin <i>Küçük Şeyler</i> adlı eseri Batılı ölçütlere uygun ilk hikâyedir.		✓
III	Türk edebiyatında hikâyenin ilk örneğini Ahmet Mithat Efendi vermiştir.	✓	
IV	<i>Yâdigârlarım</i> , <i>Hâlâ Güzel</i> Recaizade Mahmut Ekrem'in hikâye türündeki eserleridir.		✓
V	Ahmet Mithat Efendi'nin, <i>Kıssadan Hisse</i> adlı eserinin bir kısmı Aisopos ve Fenelon'dan alınmış fıkralardan oluşur.	✓	

Hikâye ile ilgili bu tablodaki numaralanmış bilgilerden hangisinin değerlendirilmesinde yanlışlık yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

90.

- I. *Esaret*
- II. *Küçük Şeyler*
- III. *Bahtiyarlık*
- IV. *Kıssadan Hisse*
- V. *Letaif-i Rivayat*

Numaralanmış hikâyelerden hangisi, herhangi bir ilk özelliği taşımaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 91.
- Olayların sonunda çoğu zaman iyiler ödülleri, kötüler ya da suçlular cezalarını alır.
 - Eserlerde meddah etkisi ve tekniği görülür.
 - Zoraki evlilikler, Batılılaşma gibi konular işlenir.

Öncülde özellikleri verilen hikâye geleneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet hikâyesi
- B) Halk hikâyesi
- C) Tanzimat hikâyesi
- D) Servetifünûn hikâyesi
- E) Milli edebiyat hikâyesi

92.

Servetifünün Dönemi hikâyeleriyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Olaylar yazarın gözüyle değil, hikâye kişilerinin bakış açısıyla verilmiştir.
- B) Sanatçıların İstanbul'da yaşamalarının etkisiyle hikâyelerdeki olaylar tümüyle İstanbul'da geçer.
- C) Geleneksel hikâye tarzı bırakılmış, Batılı tarzda hikâyeler yazılmıştır.
- D) Sanat sanat içindir anlayışına bağlı kalınmış, halka seslenmek düşünülmemiştir.
- E) Hikâyelerde hem çevre tasviri hem de kahramanların ruh tahlilleri önemlidir.

1.

93.

Dönemin sanatçılarından ----, “Hikâye” adlı bir çalışmada *“Hikâye bir vakanın tasviri imiş! Hayır değil... Şimdi hikâye bir vakanın tasviri olmaktan ziyade bir hissiyat levhası addolunuyor.”* diyerek modern öykü ve romanın kurallarını ortaya koymuştur. Bu çalışma edebiyatımızda öykü ve roman kuramı üzerine hazırlanmış ilk derli toplu kitaptır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

A) Halit Ziya Uşaklıgil	B) Mehmet Rauf
C) Ahmet Mithat Efendi	D) Muallim Naci
E) Recaizade Mahmut Ekrem	

94.

Tanzimat Dönemi hikâyelerinde görülen;

- I. Mekân olarak İstanbul dışına çıkılmaması
- II. Kahramanların çoğu zaman tek yönlü ve iyilerin tamamen iyi, kötülerin de tamamen kötü olması
- III. Olayların sonunda, çoğu zaman iyilerin ödülleri, kötülerin ya da suçluların da cezalarını almaları
- IV. Roman aracılığı ile bireyi eğitme ve toplumu düzeltme amacı gözetilmesi
- V. Siyaset, din, ahlak, felsefe ile ilgili düşünce ve bilgilerin ya olayın akışı durdurulup ya da olayların örülüğü içinde dolaylı olarak okuyucuya aktarılması

özelliklerden hangisinin romantizmin etkisinden kaynaklandığı söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 95.
- I. Tanzimat yazarları hikâyelerde sosyal yarar amaçlamış, Servetifünun sanatçıları bireysel konulara yer vermişlerdir.
 - II. Tanzimat hikâyelerinde dil, Servetifünun hikâyelerine göre daha sadedir.
 - III. Tanzimat hikâyecileri sanatı toplumu eğitmek için bir araç olarak görürken Servetifünun hikâyecileri “Sanat, sanat içindir.” görüşünü benimsemiştir.
 - IV. Tanzimat yazarları Fransız edebiyatından etkilenmeler de Doğu edebiyatlarının öyküleme geleneğinden kurtulamamıştır; Servetifünun yazarları ise geleneksel hikâyeyi tamamen bırakır, Batılı tarzda hikâyeler yazmaya başlar.
 - V. Tanzimat Dönemi hikâyelerinde olay yerine, kişilere, onların ruhsal durumlarına ağırlık verilir; Servetifünun hikâyelerinde olay ön plandadır, kişiler siliktir, hikâyelerde romantizmin etkisi açıkça hissedilir.

Tanzimat ve Servetifünun Dönemi hikâyeciliğinin karşılaştırıldığı yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

96. (...) bendeniz İngiltere'ye gittiğimde yirmi üç yirmi dört yaşlarında olup, boy bos ve tenasüb-ı endamıma şu hâlim de delâlet edebilirse de, o vakit vücudun henüz taravetyab-ı kemâl olduğundan şimdiki gibi pâ-nihade-i zaaf u fütur olmayıp şîrane kol salıp ayak attıkça besalet ve mehabetin cezâ-yı zemini tazyik eder. Hele şu omuzlarımın genişliği ise güya feleğe göğüs gererek burc-ı esedi pençe-i nazarımda lerzan ederdi. İngilizlerin ekseriyâ omuzları düşük olduğundan tenâsüb-i endamıma haset ederlerdi.

(burc-ı esed: aslanın burcu/taravetyab-ı kemâl: olgunluğun tazeliği /pâ-nihade-i zaaf:zaafa ayak basmış/Lerzan: titremek /tenâsüb-i endam: bedenin uygunluğu)

Emin Nihat Bey'in *Müşameretnamesi*nden alınan bu parçada aşağıdaki anlatım yöntemlerinin hangisi daha belirgindir?

- A) Tartışmacı anlatım
- B) Açıklayıcı öyküleme
- C) Fiziksel portre
- D) Ruhsal portre
- E) Açıklayıcı anlatım

97. *Yadigârlarım, Zavallı Kız, Bir Hatıra, Hasba, Hâlâ Güzel* ve *Sevda* adlı hikâyelerinin konusu basit aşk maceralarıdır. Bu maceralar iyi işlenmiş değildir. *Yadigârlarım* ve *Bir Hatıra*'daki iki kahramanla birlikte, *Zavallı Kız*'daki İhsan, *Hasba*'daki Behzat, *Hâlâ Güzel*'deki Safder, *Sevda*'daki Fettah birtakım tesâdüflerle âşık olur. Kahramanların yüzeysel bir şekilde çizildiğini gördüğümüz bu hikâyelerde, ayrıntılı bir şekilde tanıtılan tipler dört tanedir. *Bir Hatıra*'daki Anastasya ile *Seyyie-i Tesâmüh*'teki Nizamettin, yazarın derinlemesine incelediği tiplerdir. Anastasya'yı her yönüyle örnek bir tip olarak alan yazar, Nizamettin'i ise bütün eksikliklerin toplandığı bir tip olarak çizmektedir.

Bu parçada hikâyelerinden söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Paşa
- B) Nabizade Nazım
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Sami Paşazade Sezai
- E) Recaizade Mahmut Ekrem

98.

- I. Eser, edebiyatımızda Batılı anlamda realist hikâyenin ilk örneği kabul edilmektedir.
- II. Eserin bütününde masalsı bir etki kendini gösterir, kahramanların çoğu olağanüstü özelliklere sahiptir.
- III. *Pandomima*, *Düğün* gibi bazı hikâyelerinde hem romantizm hem de realizm etkileri hissedilir.
- IV. Yazar, söz diziminde Namık Kemal etkisinden kurtulmuş Fransız realistlerinin etkisi altında kalmaya başlamıştır.
- V. Sanatçı, bu eseriyle kendinden sonra yetişen Servetifünun roman ve hikâye yazarlarına örnek olmuştur.

Sami Paşazade Sezai ve *Küçük Şeyler* adlı hikâye kitabıyla ilgili numaralanmış yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

99. ----, çok sayıda esere sahip olduğundan ona, “yazı makinesi” ismi verilmiştir. Otuz altısı roman olmak üzere iki yüze yakın eser kaleme alır. Roman, makale, öykü, tiyatro, anı, gezi, tarih, felsefe, hukuk, coğrafya, iktisat, ziraat gibi birçok alanda eserleri vardır. Sanat kaygısı taşımadığı için romanları sanatsal açıdan oldukça zayıftır. Kıssadan hisse çıkarmak, okuyucuya ibret dersi vermek onun en önemli amacını oluşturur. Olayın akışını kesip okuyucuya bilgi vermek veya okuyucunun konuyla ilgili bilgisini öğrenmek için soru sorma anlatım tekniğine başvurmak anlatımındaki en dikkat çekici unsurdur. Bu meddah tarzı anlatım ile yani okuyucuyla diyalog kurma yöntemiyle okuyucunun dikkatini konu üzerinde toplamaya çalışır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Nâbizâde Nazım
- D) Sami Paşazâde Sezâi
- E) Recaizade Mahmut Ekrem

100. Türk edebiyatındaki ilk hikâye örnekleri Tanzimat Dönemi'nde verilir. Emin Nihat'ın *Müsameretname*'si, Ahmet Mithat Efendi'nin *Letaif-i Rivayat*'ı, Samipaşazade Sezai'nin *Küçük Şeyler*'i hikâye türünde verilen ilk eserlerdendir. Edebiyatımıza Tanzimat'la giren hikâyenin Batı tekniğine uygun, başarılı örnekleri ---- verilir. Başta Halit Ziya Uşaklıgil ve Mehmet Rauf olmak üzere Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Hikmet Müftüoğlu gibi isimler bu dönemin estetik anlayışına uygun hikâyeler kaleme alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tanzimat'ın İkinci Dönemi'nde
- B) Fecriati Dönemi'nde
- C) Millî Edebiyat Dönemi'nde
- D) Servetifünun Dönemi'nde
- E) Cumhuriyet Dönemi'nde